

Pòwelownô kòlāda

TÓMK FÓPKA

I pò wëbòrach. Znòwù przë drogach stoją gòłé słupë, chòc tej sej jesz sztopòrczą jaczé plakatowé flëdrë, co z nima le wiater mò robòtã. Ti, co mielë wëgrac – wëgrelë. Jiny mògą za sztëré lata zòs spròbòwac szczescò.

Cekawé je, w jaczi spòsòb ti, co chcą bëc wëbróny, trófiąj do welowników. Tec nié kòzdgò lëdze znają abò nie wiedzą, że prawie nen kandidate.

Tak tej nòprzòdka mùsi sobie bëlną mùniã na òdjimk wëszëkòwac. Niedzelny ancuch a szlips przërëchtowac. Nawetkã, złë co cë tã mùniã szpacy, òni to w kòmputrze w jaczi fòtoszopie gwësno wëproscą. Terò le wiedzec, jaką minã zrobic, żebë dobrze skùtkòwało... Ti, co mają prostë zãbë – mògą sã ùsmiewac, leno nié za szerok, bò lëdze rzekną, że taczi mò co z głowã. Za wiesoło mù je, a czasë są cãzczë. Z tim wëzdrzenim do òdjimka białci mają dzël lzi. Kò je wiedzec, że codzënno sobie ùrodë dodòwają. Zdarzëc sã mòze, że pòzni pòtkòsz taką z plakatu na miesce i... nie pòznòsz swòji radny.

I pò wëbòrach. (...)
Ti, co mielë wëgrac
– wëgrelë. Jiny mògą
za sztëré lata zòs
spròbòwac szczescò.

Mòze téz bëc dobrze, czëj jes brzëdcki jak noc, i z taką kwasną twarzą prosysz ò litosc. To téz dzało, w całoscë na białeczci, co fabriczno mają w se matczënë miłotã do wszëtczych pòkriwdzonëch. A tu taczi z plakatu ò zmiłowanië prosy... A niech ju òstónie tim radnym! – gòdò welownicza i... krziżëk.

Plakatë, banerë sã przëdòwają, leno te gãbë z nòzwëskã za wiele nie mówią do człowieka. Temù przëlëmiwò sã do nich jaczé zëwiszczë, nòlepi kròtczë, cobë przëchòdnym w głowie òsta. Hewò pòrà bédënków: Czas na młodëch! Na mie mòzeta sã spùscëc! Nasz pòwiòt – wasze pòdatcz! Wiący szpòrtu! Wójt mùsi òdënc! Spòkójno a do przòdkù! Wiący białk w gminie! Terò wàsati! Wiedno z Wama! itd. itp.

Mòze dac zòchãcbã do radia a telewizje. W internet wstawic. Wikszosc tëch radiowëch „za darmò” pùszczònëch je tak smùtnëch, że leno sadnąc i zaplakac. Wszëtczë mòzłëwë wadë wëmòwë, wëkrãpónë akcentë, za wësok, za niskò i... nié na temat. W telewizje pòdobno, le je jesz widzec tzw. mòwã cała. Żelë kandidat przërëzkò cos a dotikò nosa – lże jak tósz. Ga zamikò òczë – nie gòdò, jak je. A rãce to nòlepi taczëmù z tëtù zwiãzac, cobë „helikòptera” nie robił, bò jesz jaczi drodzi statk w studio skazy...

Mòze téz pòrà kandidatew do grëpë zebrac i zrobic debatã. To nie je letkò sprawa, bò òrganizatorzë mùszą

pilowac, cobë sã lëdze nie pòbilë. Tak biwò, czëj ju wszëtczë argumëntë w gòdce òstóną wëzwëskónë.

Mòze téz lecònczi do krómù dac. Przë kùpianim chleba, mlëka a kisznonëch gùrków kùpijący mòze sobie nakłasc tak cos z kòpicą.

Są gazëtë, dze co wiący mòze przëòbiecac. W internece mòze za to nòwiący nasztopac: i tekst, i òbròzczi, i głos. Tam je téz leznosc do pòkòrbieniò z kandidate. Kò nié kòzdi pòdò swòj numer na kòmòrkã...

Nòlepi, czëj kandidate na radnégò, wójta, bürmëstra czë jinégò prezydënta sòm przëchòdzy do lëdzy. To je tzw. door to door, a pò kaszëbskù – przedwelownô kòlāda. Mają

tedë mòznosc sã zapòznac nié leno welowóny z welownikã, ale téz psë welownika z welowónym. Nòostrzëszë są te nòmiészë scërze. Taczi nòchùtczi sprawdz. Dzël lzi mają z taczim testownikã ti kandidate, co w cywilu za brifkã robią.

Po miesce sã wigòdni i chùtczi chòdzy. Òd dwiërzy do dwiërzy, òd pòrtë do pòrtë. Gòdòsz,

co trzeba. Dòwòsz, co mòsz. Na wsë je dali. Òd gbùrstwa do gbùrstwa. Òd bündinkù do bündinkù. Czasã slëchòsz gòrzcich żòlów: a że wójt ju tëlì lat ten sòm; a że wójt drogã specùstawą przez pòdwòrzë przeprowadzył; a że wójt na zebrańia wiészczë nie przëchòdzy, leno na strażacczë. A że sejm nòlepi w lëft puscëc, a ti wszëtczë pòlitice to je jeden diòbël. A że... czë wspomnãł jem ju ò wójce...?

Kandidate, co chòdzy pò lëdzach:

- mòze sã zgùbic i wëładowac w jinym welownym òkrãgù,
- mòze nie przëzëc pòtkaniò z gàsoma, psëskã, kòzã, bülëjącą krowã, òstrim kòtã czë jinym domòwim krokòdilkã,
- mòze bëc wzãti za inkasenta òd prądu abò wòdë,
- mòze bëc pòmilony z wëznòwczą jaczi jiny wiarë,
- mòze bëc wzãti do robòtë przë wëbiëranim bülëw abò wrëków, rzòdzy przë żniwach abò sanie,
- mòze bëc pòkòpóny przez elektricznégò pastucha,
- mòze sã spùrgnac na slësczych trapach, wczwòrdnac w psë, kòcë czë krowiñc,
- mòze pòtkac daleczë krewniostwò.

Równak wcyg wiele lëdzy sã do samòrządu próbùje dostac. A za czim òni tak tam ckną? Chto wié...? Chto wié...?